Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI: Đến lấy báo tại bản-quán hoặc tại các cửa hàng có lĩnh bán báo lẻ	HANOI: Người đem đến nhà	HANOI: Gởi ở dây thép	Bắc-kỳ, Trung-kỳ và Ai-lao	Nam-kỳ, Quí-Pháp và các thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 90	6 $ 30	6 $ [illegible]	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và Các công-sở	»	8 . 00	8 . [illegible]	8 . [illegible]	[illegible] . 00	»
Sáu tháng. .	3 . 00	3 . 50	3 . 20	3 . 20	3 . 30	6 . 00
Ba tháng . .	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng. .	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

Nº 954

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page:
Une seule insertion. . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0 $ 15 le c/m

Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Tính xâm-lược của người Nhật-bản

. Người Tây thường nói: Nước Nhật-bản là một nước quân đội. Mà thật thế, cứ những sự thực gần đây, không kể những việc xâm-lược biền-nhiên toàn thế-giới ai cũng biết như gồm nuốt Lưu-cầu, Đài-loan, chiếm lĩnh Cao-ly, nhượng đoạt Mãn-châu, Mông-cổ là cái chính-sách đế-quốc của Nhật-bản kinh doanh hết sức từ xưa đến giờ mà đến cả các tư-nhân Nhật-bản cũng thường lợi-dụng cơ-hội mà thi cái thủ đoạn xâm-lược ra các nước ngoài như năm trước có một người võ-quan Nhật-bản giúp những nhà cách-mệnh Phần lan (Finlande) mưu loạn ở nước Nga, sau lại lấy cái trợ-lực kinh-tế khiêu động cuộc cách-mệnh ở nội-bộ nước Nga, lại một người tử-tước Nhật-bản bí mật cùng với một người thủ-lĩnh cách-mệnh Nga định một vài điều ước riêng, mấy năm nay các quân đảng nước Tàu diễn ra cái kịch cướp vị tranh quyền tương tàn tương sát, hết tấn nọ đến tấn kia, không tấn nào là không có người Nhật-bản âm mưu làm chủ động. Những nhà nghiên cứu về tính-chất các dân-tộc ai cũng đều nói dân-tộc Nhật-bản là dân-tộc Nhật-nhĩ-man ở phương Đông, cái đặc-tính của dân-tộc ấy là cái tính kiêu-căng, cái tính thiên-khích, cái tính nhỏ-mọn-hẹp, cái tính nghi-kị, cái tính cần-mẫn tinh-nhuệ, cái tính ẩn-bí thâm-tàng, mạnh cái bụng phục thù, giàu cái lòng ái-quốc; nói tóm lại là cái tính chất xâm-lược cả. Cái tính chất ấy ở trong dân-tộc Nhật-bản sở-dĩ phát-sinh ra được mà lại tồn tại lâu dài được là vì có hai cái nguyên-nhân sau này:

1 Cái nguyên-nhân thuộc về lịch-sử. — Cái nguyên-nhân này ở trong dân-tộc Nhật-bản có mầm mống đã lâu lắm. Ta đọc trong bản sử thần thoại của người Nhật-bản có mấy câu sấm-ngữ truyền là của đức Thiên-tôn giáng làm nước Nhật hạ chỉ hồi bấy giờ thì cũng đã đủ thấy cái tính khoa đại tự-hùng của người Nhật-bản từ đời thượng cổ. Mấy câu sấm-ngữ rằng: « Cái nước « lúa đẹp » này là một chỗ đất con cháu ta sau này có thể hưng-vượng được, con cháu ta hãy tới cái nước này mà ở, vận hoàng-thống ta sẽ cùng với trời đất cùng thọ mãi cho đến vô cùng ». Nghe mấy câu nói đó, cái khí khái tự tôn tự đại của tổ tiên họ biết là nhường nào. Cái khí khái ấy đã ăn sâu bám chặt vào trong cái căn tính của một giống người, hết đời nọ truyền đời kia, trong não chất con cháu họ cũng hoàn-toàn bị mấy câu thần-thoại trên kia chi phối hết; họ không thèm kể trong thế-giới còn có giống người nào hơn họ nữa, họ đối với các giống người khác, có kẻ nào thế lực không địch nổi họ thì họ liền phóng ý tàn ngược mà khu trục liền; họ tin rằng ba cái báo vật của đức Thiên-tôn ban cấp cho tổ-tiên họ khi xưa, có một lưỡi gươm cắt cỏ, tự con mắt họ thì họ cho là cái gươm trảm trừ giống khác, chứ chẳng phải là cái gươm cắt cỏ vậy. Họ thử gươm trước nhất với hai giống khác láng-giềng với họ là Cao ly với Tàu. Cao-ly trước kia văn-hóa tuy có cao hơn Nhật-bản, nhưng vì tính thích hòa bình, vô dũng không bằng người Nhật-bản, nên thường bị người Nhật-bản khinh khi. Đến như nước Tàu thì không luận cái gì cũng là hơn người Nhật-bản, đất rộng hơn, người nhiều hơn, thanh-giáo văn-vật cũng hơn; thế mà người Nhật bản cũng cả gan dám sinh cái giã-tâm xâm lược. Vậy trích lục cái thư của tướng quân Nhật Phong-thần-tú-cát đáp vua Cao-ly, coi đó thì đủ thấy cái thái-độ người Nhật đối với Tàu cùng Cao-ly kiêu-hoạnh là thế nào vậy. Thư rằng: « Phong-thần tú-cát Nhật bản cẩn phục thư quốc vương Cao-ly. Các đạo trong nước chúng tôi phải một hồi tan nát, phế loạn mất cả kỷ-cương. Tú-cát này lấy làm phẫn-khích, đánh đông phạt tây, trong vài năm mà bình định hơn sáu mươi đạo. Tú-cát này tuy là bỉ-nhân, nhưng đương lúc còn ở trong thai, mẹ nằm mộng thấy mặt trời vào bụng; người chiêm mộng đoán nói: « Ánh sáng mặt trời tới đâu cũng thấu triệt; người này lớn lên tất uy-danh lừng lẫy trong tám cõi » Ấy bởi lòng trời giáng sinh như vậy, nên từ lúc vào đời, làm gì nên ấy, đánh đâu được đấy. Nay trong nước trị yên, dân giàu của đủ, sự thịnh-vượng đế-kinh ta, xưa giờ chưa lúc nào vì được. Ôi! người ta ở đời, sống không đầy trăm tuổi, chịu sao được uất-uất cứ ở mãi như thế này. Tôi muốn mượn đường quí-quốc, trèo non vượt biển, vào thẳng đất Minh (tức là đất Tàu), khiến bốn trăm châu nước Tàu qui hóa cả vào ta để thi vương-chính tới ức vạn năm về sau, đó là tổ chí của Tú-cát này. Phàm các phiên-bang ngoài bể, nước nào nghịch mệnh đều quyết không tha. Quí-quốc thông sứ phụng cống đầu tiên; Thiên-hoàng ta lấy làm khen ngợi lắm. Tới ngày quân ta vào đất Minh, nên đem quân lính hội tại quân-dinh đi làm tiền-đạo. »

Mấy câu thư đó bao nhiêu cái đặc tính tự tôn tự đại, lăng miệt dị-tộc hoạt hiện cả trên hàng giấy. Ấy lịch-sử Nhật-bản gây nên cái tính xâm-lược của người Nhật-bản như thế.

2·) *Cái nguyên-nhân thuộc về hoàn cảnh* — Cái nguyên nhân này cũng trọng yếu không kém gì cái nguyên-nhân trên. Dân-tộc Nhật-bản, cái số sinh thực ở trong thế-giới kể là mạnh hơn cả; mỗi năm trong một ngàn người sản sinh tới ba mươi hai người trở lên mà tử vong thì chỉ hai mươi mốt người trở xuống; kết-quả mỗi năm nhân số trong toàn-quốc tăng gia không kém một trăm vạn người; cứ như thế mà tăng bội mãi lên, e trong ba cái đảo Phù-tang chẳng mấy lúc mà không chỗ nào cho người ta chen chân đứng được nữa: bởi thế cái mưu lược thực dân sang các xứ khác chẳng những là chính-phủ khổ tâm trù-hoạch, dù đến cá-nhân cũng phải vì cái vấn-đề mưu sinh, tự đi mưu phát triển ra ngoài bể; và dân Nhật-bản là một dân đảo-quốc, hàng hải lữ-hành là cái thị hiếu phổ-thông của họ, mạo hiểm nhẫn nại là cái tập-quán thành-thục của họ, gia-dĩ cái chính-sách tưởng lệ thực-dân của chính-phủ càng như xui giục cái lòng tiến thủ, cái chí khai thác ở ngoài. Đây lại trích lục một đoạn văn tựa ở trong quyển sách « Thực-dân-địa giám » của một người Nhật bản tên Thâm-vĩ làm, coi đó thì đủ thấy cái tính xâm-lược của dân tộc Nhật-bản cũng vì hoàn-cảnh tiếp xúc mà thành ra cái tính tất nhiên không thể không có được vậy.

Lời bài tựa ấy rằng: « Đại-đế-quốc Nhật-bản ta về cuối thế-kỷ thứ mười chín, phá bỏ cái thói cô lập hơn hai ngàn năm trăm năm, nhuệ ý đồng hóa cái văn-minh Âu-tây, chuyên tâm bồi dưỡng quốc-lực, đã trải qua hai kỳ đại-chiến, chiếm được Đài-loan, thu được Khố-hiệt, gồm được Triều-tiên, thuê được Quan đông, bao được cả Mãn-châu, Mông-cổ vào trong khuôn thế-lực của mình; đến lúc Âu-chiến, lại cướp được tỉnh Sơn-đông và những lĩnh địa Nam-dương trong bắc quyển xích-đạo của người Đức, thân-trương thế lực đến cả hải đảo lục Mỹ và nam bắc nước Tàu. Tuy vậy, nhưng đế-quốc ta đất hẹp người đông, bốn mặt vòng bể, thiên về cực đông, nhờ thế để mà an sáp nhân-khẩu, viên-mãn sự nhu-yếu của mình, lại còn muốn biến-dương quốc-vận để định cái đại kế bảo an lĩnh-thổ, di thực bần dân thì bây giờ cũng càng phải hăng-hái tiến thủ, hẹp thì mở cho rộng, hiểm thì san cho bằng. Công việc nên hư, không thể chuyên cậy vào cái sức hoạt động của nhà-nước, phàm cá-nhân đoàn-thể, suốt trong nước từ trên chí dưới đều nên hết sức hết lòng. »

Một đoạn văn đó bao nhiêu cái giã-tâm kình nuốt tằm ăn, khổ vì nỗi đất hẹp người đông mà phải lo mở mang xoay xỏa, thật rõ mồn một như thấy tim gan. Ấy hoàn-cảnh Nhật-bản gây nên cái tính xâm-lược của người Nhật-bản như thế.

Người Nhật-bản có cái tính xâm-lược mà cái tính ấy liệu có thể thân trương được đến cực độ hay không? Trước khi trả lời câu hỏi ấy thì ta lại phải xét đến cái năng-lực thống trị ngoại-tộc cùng cái năng lực đồng hóa ngoại-tộc của người Nhật bản thế nào đã.

Cái sự-thực thống trị ngoại-tộc ở trong lịch sử Nhật-bản không có tiền-lệ, vì người Nhật đối với các giống Hà di trước chỉ có tàn sát khu trục, không gọi là thống-trị được, người Nhật-bản bắt đầu vào cái trường thí-nghiệm thống-trị dân-tộc mới từ lúc chiếm được Đài-loan, gồm được Triều-tiên. Xét ra người Nhật tuy dùng hết phương-lược mà đến hiện thời vẫn chưa thần phục được người Triều-tiên; còn Đài-loan thì người Nhật tiếng gọi là thống-trị, chỉ thống-trị được khoảnh đất Đài-loan, chứ đã thống-trị gì được nhân dân Đài-loan; người Đài-loan tuy ở dưới quyền chính-trị Nhật bản rất xâm-nghiêm, mà phàm những người quốc-tịch Tàu vẫn tự-do đi lại được ở nội-địa Tàu, có nhiều người giữ quốc-tịch hay là đặt sản-nghiệp cả hai nơi, nước Tàu có một ngày tự-cường thì người Đài-loan có một ngày quyết không chịu người Nhật thống trị vậy.

Cái năng lực đồng hóa ngoại-tộc thì người Nhật lại càng khuyết-phạp lắm; một là vì văn hóa thô thiển, không khiến cho ngoại-tộc cảm-phục được; hai là vì dân-tính biển hiệp không sao dung - hợp với ngoại-tộc được. Coi ngay gần đây, không luận người nước nào, dù ở Nhật-bản tới ba mươi năm lấy vợ người Nhật, sinh dục con cái, mà tự mình vẫn không ưa tính-tình phong tục của Nhật - bản đến con cái sinh ra rồi cũng phản-đối Nhật-bản nốt, những chuyện như thế thường thấy luôn, đủ biết cái sức đồng-hóa của người Nhật-bản cũng rất là bạc-nhược lắm.

Cứ như thiển-kiến của ta quan sát thì cái tính xâm lược của người Nhật-bản cũng ít có thành ra sự thực được cái mê-mộng thống-quát toàn Á, hùng phi năm châu của người Nhật-bản chẳng cũng là một cái mê-mộng điên cuồng lắm ru?

T H

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 23 Mai 1923

Việc nước Anh

Lord Baldwin nhận chức thủ-tướng nước Anh

Đêm hôm trước M. Boner Law yên Ngài có viết thư cho các nhà dự báo ở Glasgow rằng tuy rằng ngài không đến dự các kỳ hội-nghị của nghị-viện được, song ngài vẫn thay mặt cho các nhà ấy tại nghị viện trong kỳ hạn đương-thời này.

Việc trong hạt trú-binh

Tại Dortmund lính cảnh sát áo xanh đánh được bọn thợ đình-công ở mỏ Kaiserstuhl ngăn cấm không cho họ xuống dưới mỏ.

Thợ thuyền các mỏ khác có đình-công ít lâu để tỏ tình thân-ái với thợ thuyền đình-công.

Thợ thuyền hội-nghị định đến ngày 23 Mai này thì các mỏ nhất định đình công.

Nhân dân làm thợ thuyền rất là bất bình với lính cảnh-sát.

Tin Dusseldorf — Có người Đức ném đá vào một người lính canh ở một đường xuyên sơn thì người lính canh bắn lại, một người bị thương chết.

Hai người Đức định đến gần một người lính canh ở Oderrhur thì đã bị bắt.

Các đại-biểu của bọn làm hỏa xa hội nghị không ưng thuận đi làm việc. Chỉ có 52 phiếu thuận, còn 100 phiếu không thuận.

Ngày hôm qua, có 285 chuyến xe hỏa đi lại.

18 chuyến xe than đi Pháp và Bỉ.

Nước Thổ và Hy lạp

Tin Londres — Ở Athènes có tin đồn rằng người Thổ hủy hoại cái cầu Maritza, đi Andrinople đến Karagatch.

Việc nước Tây-ban-nha

Bọn thợ điện-khí đình công đã trở lại làm việc.

Việc nước Ý-đại-lợi

Chánh đảng bình-dân, và chánh đảng khởi nghĩa xung đột nhau ở Vinzaco. Một người về đảng bình-dân bị giết

Dư-luận ở Gia nã-đại đối với việc trú-binh

Tại Nguyên-lão nghị-viện xứ Gia-nã đại, ông nghị-viên Dandurand có đáp lại những lời chỉ nghị việc trú-binh trong hạt sông Rhur. Ông có nhắc lại những việc của người Đức làm ở các nơi họ đóng quân trong buổi chiến-tranh mới rồi. Ông có nói: Chưa đầy sáu tháng giời, thành Lille một phần đã bị tàn phá, và súng đại-bác bắn vào luôn, mà cũng phải nộp bảy triệu binh phí theo số nhân-dân mà tính thành ra mỗi người phải nộp một trăm quan. Thành ấy lại còn phải tổng thủ các vật-liệu đáng giá hai trăm triệu quan. Kể đến tháng Juin năm 1917, thì thành Lille phải vay của nhân dân hai trăm triệu quan để nộp cho nước Đức. Người Đức đóng ở thành Lille được hai mươi tháng, thì đại-bác bắn vào cũng kho thuốc súng nổ, làm cho nhà cửa bị hủy-hoại tổn thiệt có hàng mấy trăm triệu, còn như hàng hóa thì người Đức tổng-thu luôn mãi, hết sạch chẳng còn một tí gì.

Việc buôn bán và việc kỹ nghệ đều đình trệ cả lại. Thành-phố phải nhờ người Đức cấp lương thực cho mới có mà cấp lại cho bốn phần năm nhân dân. Số tiền của thành-phố phải nộp về khoản binh phí, tính ra bằng gấp năm số chi tiêu hàng năm. Đến ngày 1er Janvier 1918 người Đức bắt thành Lille và chung quanh đấy nộp 94 triệu quan, mà mỗi ngày chậm lại phải phạt 10 °/. Người Đức lại báo cho thành Lille biết trước rằng nếu có ai chỉ nghị việc ấy, hoặc khiếu nại tại ngoại-quốc, thì chánh-phủ Đức sẽ trách cứ thành Lille như đã làm một việc phản nghịch vậy, và sẽ trừng phạt một cách rất nghiêm. Số tiền phạt, thuế má và binh phí của người Đức thu trong các nơi quân Đức đóng, cộng tới hai nghìn rưỡi triệu quan, thực là trái với các các luật pháp quốc tế xưa nay.

Sau ông nghị-viên ấy nói: Đó là mới kể qua những tội ác của người Đức trong một thành-phố mà thôi. Ấy thế mà tiền ăn cướp ấy, người Đức cũng chưa giả lại.

Cavite ngày 20 Mai 1923

Một viên thượng-thư mới nước Nhật

Tin Tokio. — Quan thủy-quân đại-tướng Takarabe mông bổ thượng-thư bộ Hải-quân

Anh với Nga

Tin Vlad vostock. — Người Nga có biểu tình bài Anh, Nhân dân cho rằng vì người Anh nên Vodosky bị hành-thích ở Lausanne,

Tin Moscou. — Phái-bộ nước Anh ở Moscou đã dự bị để đi Riga.

Tuy rằng buổi trưa phái-bộ chưa nhận được mệnh lệnh, nhưng nhiều người Anh đã được tin báo trước rằng nên dự bị trước để có hiệu lệnh thì lập tức khởi hành ngay.

Việc nước Mexique

Tin Laredo. — Có một quả bom nổ trong phòng giấy của viên chánh biện-lý nước Mexique tại Mexico City. Phòng giấy của ông biện-lý Mexique ấy cũng ở một nhà với phòng giấy của viên lãnh-sự Hoa-kỳ.

Tin Trung-hoa

Ngày 15 Mai 1923

Tin Tôn-trung-Sơn

Ngày 23 âm lịch vừa rồi. Vương-sùng-Huệ vào yết kiến Tôn-trung-Sơn xin Tôn về Bắc kinh nhận chức Binh-công đốc-biện. Tôn thống-mạ Ngô-bội-Phu và bảo rằng hễ bắt Ngô từ chức bấy giờ sẽ về Bắc-kinh.

Tuần-hạm bị trầm

Ngày 21 âm lịch vừa rồi, một chiếc tuần-hạm đóng tại Tam-sơn bị chìm vì có quân giặc ném tạc đạn.

Giáo-dục sảnh-trưởng

Ngày 24 âm-lịch vừa rồi, cựu giáo dục sảnh-trưởng mới ở Giang-tây đã tự Bắc-kinh tới Hán-khẩu, ngày 25 do Giang-tân luân thuyền tiến sang Giang-tây để cung chức.

Ý kiến Tào, Ngô

Tào Côn và Ngô-bội-Phu điện về Bắc kinh tiến cử Phương-bản-Nhân làm Việt tổng-tư lệnh

Học hiệu trật-tự

Nhị niên cấp học-sinh về Y-học chuyên môn đảm dùng toàn-thể danh nghĩa để đăng quảng cáo tuyên bố việc cách chức các giáo-viên. Tam tứ niên cấp học-sinh không bằng lòng, thành ra hai bên ẩu-đả nhau rất kịch liệt. Nhị niên cấp học-sinh bị 3 người thụ thương. Bành-doãn-Di mật dặn lính cảnh-sát chờ vì học hiệu duy trì trật tự, cho nên nhị-niên cấp học-sinh lại càng hung-bạo lắm.

Tin Trần quýnh-Minh

Có tin rằng Thiên-tân luân-thuyền vận-tải nhiều pháo đạn sang Quảng-đông để tiếp tế cho Trần-quýnh-Minh.

Trường bay ở giữa Đại-tây-dương

M. Edward B. Armstrong kỹ sư ở Philadelphie có dự thảo một cái công trình vĩ-đại, khiến cho người có việc cần kíp, trong 31 giờ rưỡi, hoặc có khi trong 17 giờ đồng hồ có thể vượt qua Đại-tây dương được.

Cái chương-trình của ông như sau này: Trên mặt bể từ Atlantic City đến Plymouth, cứ cách quãng độ 600 kilomètres, sẽ đặt những trường bay nổi rất lớn. Các trường bay nổi ấy rộng to bằng những thành-phố vậy. chia đường bể làm mấy quãng ngắn, khiến cho hàng ngày máy bay có thể vượt qua Đại-tây-dương được.

Các trường bay ấy buông neo cắm xuống dưới đáy bể, chiều dài là 370 thước, chiều ngang là 125 thước, tải-lượng độ 15.000 tấn.

Đường ấy sẽ có 120 chiếc máy chạy luôn, tới mỗi trường bay sẽ đỗ lại để lấy dầu. Mỗi chiếc máy bay có thể chở được 30 người hành-khách. Trên các trường bay có đặt khách sạn cũng có đủ đồ dùng, những khi có gió bão, hành-khách muốn lưu lại cũng được.

Lại có nhà để máy bay, có nhà máy chữa máy bay, các đồn vô-tuyến điện, các đồn vô-tuyến điện thoại, và một phòng khảo-cứu phong-vũ. Trên các trường bay ấy dùng độ 125 người làm công.

Các thành nổi ấy sẽ chế trong các xưởng của nước Hoa-kỳ, sau dùng tàu thủy mà kéo đi các nơi.

Cứ như lời nhà kỹ-sư dự thảo ra cái chương-trình ấy, thì dẫu những khi có gió bão dữ dội, các trường bay ấy cũng không việc gì, vì các trường bay ấy đặt theo một cách thức riêng, làm cho không sao lay chuyển được. Điều cốt yếu trong cách ấy là hai đầu trường bay có đặt giây sắt buộc vào hai cái cần phao để giữ lấy.

Cứ như ý nhà kỹ-sư ấy thì cái công-trình dự thảo này trong ba năm nữa có thể khánh-thành được.

Tự do diễn đàn

Cái bả danh lợi

Danh lợi, danh lợi là cái bả ở đời. Tai ta hàng ngày nghe văng vẳng hai chữ danh lợi, trí não ta hàng ngày mơ tưởng hai chữ danh lợi. Biết bao phen chồn chân mỏi gối trong vòng danh lợi mà ta không hề thấy chán nản. Xem thế thì danh lợi chẳng có cái mãnh lực thần diệu lắm ru! Biết bao kẻ chìm đắm trong vòng danh lợi mà hàng nghìn vạn con người vẫn chen vai vào, xem đó thì danh lợi chẳng có cái yêu thế mãnh đi làm sao! Kìa ta thử ngắm biết bao người khi vào quyển sách đi học đã mưu vọng hai chữ danh lợi. Học hết năm ấy sang năm khác, hao tiền tốn của mà công vẫn chưa thành, danh vẫn không toại, cho nên khi tuổi đã luống vẫn chi khư khư quyển sách, nghề nghiệp không tường, thành thử dở ông dở thằng. Vậy thì danh lợi chẳng là cái bả hay sao? Lại lắm kẻ tiền của dư dật mà cũng chưa phỉ chí bình sinh, còn ngưỡng vọng chút danh lợi. Hạng này thì nhất là các ông phú ông ở nơi hương thôn, ghen ngạnh nhau từng tí phẩm giá, tranh dành nhau cái địa vị trên dưới ở chỗ đình đám, cho nên dẫu có tốn kém bao nhiêu tiền của cũng cố mà mua lấy cái tước ông hàn ông bá. Vậy thì danh lợi chẳng là cái bả hay sao? Lại còn lắm kẻ suốt đời cứ vào luồn ra cúi, hết nịnh nói lại xúc xiểm để cầu lấy chút công danh. Thôi thì lừa thầy phản bạn, dối cha lường chú, anh em xâu xé nhau vì chút danh lợi. Biết bao là cái ô danh, biết bao là điều thương luân bại lý. Vậy thì danh lợi chẳng là cái bả hay sao?

Vì thử anh đồ kia sớm liệu sức mình không thể theo đòi được trong vòng khoa cử thì kiếm lấy một nghề gì làm kế sinh nhai thì sao có chịu ngồi rừng, có bỏ phí công của cùng cái thời giờ quí trọng lúc thanh niên. Sách có chữ: « Nhất nghệ tinh nhất thân vinh » nghĩa là một nghề gì mà am hiểu cho tinh tường, thì cái thân mình sẽ được vinh hiển sung sướng. Vì thử ông cuồng phú kia, để tiền mua cái hư danh mà buôn bán cho nó sinh sôi nảy nở ra có hơn không. Giả thử ông không may mà gặp lúc ba đào thì phỏng ông có thể đem cái hư danh ấy mà bán lại cho ai được không? Ừ, bảo rằng ông dư tiền của hà tất gì còn làm giàu nữa, thế thì sao ông không để cái tiền mua cái danh lợi hão mà phù trì cho kẻ nghèo khó thời có phải được cái phúc tày đình không. Vì thử những người mua danh kia cứ chăm chúi làm ăn, thì sao có phải luồn lọt ai, nịnh hót ai, thì sao có chịu tiếng là con người phi nghĩa. Ấy đấy, cái bả danh lợi không phải là bo mà hồ dễ đã mấy ai biết để mà tránh xa ra.

Nước ta tự cổ lai vốn là một nước chuộng đường văn học. Trong 4 phái sĩ nông công thương thì chỉ chuộng phái sĩ mà thôi, cho nên lắm nhà hai...

VIỆC HANOI

Thanh-lâu đàn ông. — Tên Ng-v- Văn thường cứ tối đến đi lảng vảng ở bờ hồ đón các ông lính Tây để gạ...

...vậy. Khi quan bà đã tìm được quan ông, lại vô phúc rờ được cả cái giải làm tang-vật; quan ông thôi đành...

Chó cắn. — Ngày 20 trước, M. Ng-tất Tốt, 28 tuổi, thầu-khoán, nhà ở đường Bonnal số 63, bị con chó...

Còn một vai chủ động nữa là vợ ấm Quý thì Mme Kao đóng. Vai này...

Do Văn Hùng Cục trưởng Cục Lưu Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiến Thắng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilms của Đại Học Cornell)

là để mất mặt với đời, sau cho gia đình được về vang, lấy cái lý do rằng có theo đòi bút nghiên thì mới là nói giống thi thư, giòng giõi khoa cử. Vì vậy làm ruộng làm thợ đi buôn đâu cho là lấm thường, là sự bất đắc dĩ.

Từ ngày làn sóng văn-minh tràn khắp sang phương Á, nhờ có Nhà-nước Bảo-hộ dìu dắt ta lên con đường tiến bộ, thì quốc dân ta đã hơi tỉnh ngộ dần, đã thấy tầm nhiệm được cái thái độ Âu Tây, đã biết được rằng: phàm một nước phải có đủ sĩ nông công thương, trong bốn phái ấy mà phái nào suy thì nước không vững được. Ấy cũng nhờ đó mà ít lâu nay đồng bào ta đã chịu xu hướng về con đường thực-nghiệp, phần thì nhờ có chính-phủ Bảo-hộ mở các học-đường, nào trường kỹ-nghệ, nào trường canh-nông thực hành Tuyên-quang, nào trường cao-đẳng sư-phạm Hanoi chuyên đề từng cỡ và thác gọc đồng bào ta. Xem do thì cái trình độ văn-minh của Việt-Nam tổ quốc ta cũng có cơ phát đạt. Nhưng chỉ hiềm vì một nỗi cái phái người biết xu hướng về đường thực nghiệp còn là phần cỏn con trong mấy triệu đồng bào ta.

Mong rằng quốc dân ta nên trông gương người Âu Mỹ mà mưu toan lấy các bề nông công thương cho được chóa toàn, cho được rạng rỡ ra những cái kết quả rực rỡ. Đành rằng nước nào cũng vậy, mà dân nào cũng thế, vẫn chuộng nghề văn học, nhưng người ta số đi chuộng là học để lấy, để cho thi tử được mở mang, tinh thần được hợp hai, để dẫu có làm ruộng làm thợ, đi buôn thì doanh nghiệp mình càng được tinh xảo thêm lên. Một học vấn học nước Pháp có nói rằng: « L'instruction est le clé qui ouvre toutes les portes » nghĩa là sự học cũng như là cái chìa khóa mở cửa nào cũng được. Tiên-sinh lại nói: « C'est un flambeau qu'il que la main d'un ouvrier, mais le cerveau d'un homme le trouve et s'en sert bien plus merveilleux encore » nghĩa là tay người thợ là cái cơ hội rất quí, nhưng cái óc của người có học lại là cái cơ khí qui hơn nữa. Vậy thì quốc dân ta người nào có đủ tư học mà theo đòi khoa cử cho đến nơi đến chốn, thì lấy mưu toan, còn thì chỉ nên học cho thông biết rồi xoay ra hoặc nông, hoặc công, hoặc thương, tùy cái lực và cái sở thích của mình.

Ngạn ngữ tây có câu : « Khó-gì có nghề nào là dối tệ, chỉ có bọng người dối tệ là nhiều ». Bao giờ mà hết thấy mọi người trong xã-hội ta, từ bậc thượng lưu cho chí hạ lưu cùng thông hiểu cả gì, nông công, thương đều bình đẳng thì cái tiền-đồ tiến hóa của ta mới mong có ngày phồ-thông. Cuốc dân ta đương cái phong-trào hoan nghênh này, khác nào cũng như con thuyền lênh đênh trên một bể mà sóng lớn gió cuồn. Vậy kẻ chèo người lái ai cũng đều có trách nhiệm quan trọng ở trong chuyến thuyền. Nếu chèo mà yếu thì thuyền sao đi được, nếu lái mà nhược thì thuyền sao khỏi nỗi tới chỗ tại đi nơi khác. Ấy sĩ, nông, công, thương cũng vì như công việc trong thuyền, nếu phải nào suy thì còn mong gì lợi được cái nhỏn về đời trực lợi ích.

P. T. Ban

Tin sau cùng

HAVAS

Paris, ngày 23 Mai 1923

Giờ mùa hạ

Nguyên-lão nghị-viện đã ưng chuẩn bản luật pháp đặt giờ mùa hạ. Số phiếu ưng thuận là 180, số phiếu không ưng-thuận là 109.

Việc nước Anh

Lord Curzon vẫn giữ bộ Ngoại-giao.

Tin Nam-kỳ

Một người say rượu chết đuối

Ngày thứ năm trước khi tàu *Si-kiang* tới bến được một lúc thì có năm người tài xế ở dưới tàu lên bến chơi vào tiệm nồng rượu. Một người tên là Quever say hơn cả, các anh em bạn đã để nằm trên bờ, nhưng sau lại lần dần xuống tàu một mình, chẳng may bọt chân rơi xuống sông. Hai hôm sau mới tìm thấy xác.

Tòa án Trừng-trị

Sáng hôm nay, tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Việc ăn cắp ở trường Cao-đẳng. — Tên Bài-văc-Phẩu chạy giấy ở trường Cao-đẳng bị thưa về việc nhận của M. Trần-thọ-Huy thầy thuốc Thú-y mấy cái măng-đa giá 40 đồng và của các học-sinh mấy cái măng-đa nữa tính tất cả là 565 đồng đem đánh rồi tiêu đi. Tòa hỏi nguyên bị rồi hoãn lại để ngoại án.

Bùa nhau hóa thời. — Tên Ng-v-Hy làm nghề đi ở cũng với bạn tên là Trần-văn-Trọng đùa bỡn nhau rồi sinh ra đi nhau. Sau tên Hy cầm thanh cải đánh vào đầu bạn chảy máu lênh láng, phải vào nhà thương chữa mới khỏi ; tòa phạt tên Hy 8 ngày tù và 25 quan.

Nửa lời nửa ăn cắp. — Tên Ng-v-Luân làm nghề thợ đóng giầy ăn cắp hai cái kéo hai đứa của người thợ cạo tên Phạm-văn-Hoạt, sở cắm hỏi thì tên Hy đã thú nhận. Nay hỏi lại thì hai tay dịch-thủ đem xô xát nhau ầy chính là hai ông bạ-c Hàu tại gia nọ ở thành phố Hà-nội ta. Ông Hàn vốn là người xưa nay vẫn ưa cái thú phong-nguyệt cầm ca đã có tiếng, nghe đâu mấy ngôi nhà gạch của ông trước kia chỉ vỏ gỉải trồng của ông đẹp cho, mà đến tan nát sạch cả, một mảnh ngói cũng chẳng còn ! Bà lớn Hàn tay vẫn hết sức can ngăn nhưng không lại. Mới đây quan Hàn tiếp được một người bạn làm tri-châu trên mạn Nguyên gởi về làm quà cho ngài một cái giải trống rất đẹp rất qui, ý bảo hôm qua ngài nhân đêm thanh cảnh vắng mặt trời, mà bà Hàn đang chừng lại đi vắng, nên ngài mới lừa cái « thế công » ấy, đem cái giải trống mới xuống đập thử trống của chị em xóm Bạch-mai chơi. Bất đồ vừa lên đi được đến chốn này, thì thích lỉnh gặp ngay bà Hàn tâm lấy ; ý chừng quan bà đã biết thóp quan ông hay xuống đập trống của chị em xóm này hay sao, nên mới rình mà tray trúc ngay được bắt được quả tang giải đi thì liền ấy lại chực đứt một đồng bạc bưởng thưa ra Tòa hỏi liền ấy cũng chứng có rồi hoãn lại để nghị án.

KÍNH CÁO

Phường quy-thuật của Bruch Anh Edna là một nhà quỷ-thuật trứ danh bắt đầu làm trò ở rạp Palace ngày thứ tư 23 Mai hồi 21 giờ.

Chương-trình có nhiều trò rất vui. Trong một tuần lễ phường Bruch Anh Edna là một phường đi đến đâu cũng được hoan-nghênh, nay tới Hà-nội làm trò một tuần lễ tại rạp Palace, thiên-hạ đến coi đông lắm.

Hỏi giá chỗ ngồi tại phòng lấy vé.

Thành-phố ta thân về việc nước — Ít lâu nay dân thành-phố ta thân về việc đi lấy nước ở các máy lắm. Nguyên là chưa xét vì lẽ gì, chỉ máy nước thường thoảng lại cho khỏa một vài cái máy lại hoặc là nước máy ra chỉ thảo cho ra từ từ đến nỗi vận trong bao nhiêu lâu mới được một thùng nước. Thành ra các nhà không đặt máy nước riêng ở nhà rất là khổ sở, dẫy tỏ đi gánh được mấy gánh nước về thì lại ra phải nằng giờ đồng hồ mà lại còn phải giờ vỏ lực ra mới tranh được. Trong mùa nực này, lấy nước lại học chẽ nhau vậy thì rất là đáng lo sự cho vệ sinh lắm. Trong thành phố ta được mấy nhà là có tiền dư mà đặt máy nước trong nhà mà chẳng phải đi gánh nước ở máy ngoài phố về ?

Cái lẽ của nhà máy nước giữ nước chẳng chịu đặt như để nói trên kia, khiến cho nhiều nhà phải bỉnh phẩm đến lắm, song tưởng cũng chưa nên thuật vào bao lâm gì vội. Ta hãy đợi tin nhà xem sao. Trong khi mong đợi cho thành-phố thuê nhà máy nước đã thêm máy nước cho các phố đủ dùng tôi ta hãy mong rằng Nhà máy nước mở rộng các máy cho nước ra như trước. Vậy xin các ông hội viên thành phố đem những lời ta thán của dân thành-phố mà thuật lại với Hội-đồng hộ-viên cho.

Nghỉ giả hạn. — M. Ng-trí-Hòa, thầy thuốc thường hạng chi tại tỉnh sứ Bắc-ninh được phép nghỉ 6 tháng, lĩnh nửa lương.

Nghỉ phép. — Quan Tuần phủ Ng-năng Quốc tỉnh Hưng-yên được phép 10 ngày nghỉ tại Thái-hà-ấp.

M. Ng-v-Thành, tri-phủ hạng nhì Thường tỉ Hưng-yên được tạm quyền tuần-phủ trong khi M. Ng-năng Quốc nghỉ vắng.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc Tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nói người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

6 6565

Ngạch tòa sứ. — M. Lê-đình-Can nguyên đội bốn thông ngôn đã thi đỗ thông-ngôn thì nay được bổ thư-ký tập sự tại tòa sứ.

Giải chiêm mà hóa giải đấu, khốn chưa! — Tối hôm qua, hồi quá 9 giờ, tại mé trên chợ mới Mơ, con đường Hà-nội — Bạch-mai, có một đám xô xát nhau tại bụi. Hỏi ra thì hai tay dịch-thủ đám xô xát nhau ấy chính là hai ông bạ-c Hàu tại gia nọ ở thành phố Hà-nội ta. Ông Hàn vốn là người xưa nay vẫn ưa cái thú phong-nguyệt cầm ca đã có tiếng, nghe đâu mấy ngôi nhà gạch của ông trước kia chỉ vỏ gỉải trồng của ông đẹp cho, mà đến tan nát sạch cả, một mảnh ngói cũng chẳng còn ! Bà lớn Hàn tay vẫn hết sức can ngăn nhưng không lại. Mới đây quan Hàn tiếp được một người bạn làm tri-châu trên mạn Nguyên gởi về làm quà cho ngài một cái giải trống rất đẹp rất qui, ý bảo hôm qua ngài nhân đêm thanh cảnh vắng mặt trời, mà bà Hàn đang chừng lại đi vắng, nên ngài mới lừa cái « thế công » ấy, đem cái giải trống mới xuống đập thử trống của chị em xóm Bạch-mai chơi. Bất đồ vừa lên đi được đến chốn này, thì thích lỉnh gặp ngay bà Hàn tâm lấy ; ý chừng quan bà đã biết thóp quan ông hay xuống đập trống của chị em xóm này hay sao, nên mới rình mà tray trúc ngay được

Thanh-niên ta thích đi tàu bay. — Hôm chủ nhật vừa rồi, có một thanh-niên ta là M. Nguyễn-văn-Thiện, con ông Nguyễn-văn-Thiện, ở phố Hàng Bông, đã đi máy bay của hãng Air Asie từ Hà-nội vào Huế. Thiện đi máy bay là để về thăm mẹ đẻ, vì mẹ đẻ Thiện ở Huế. Thiện đi máy bay là để về thăm mẹ đẻ, vì mẹ đẻ Thiện ở Huế. Thiện đi máy bay là để về thăm mẹ đẻ, vì mẹ đẻ Thiện ở Huế.

Cuộc đánh số 5 đến ngày 1er Novembre thì mở, và nếu vì có lẽ riêng gì thì có thể hoãn lại được.

Các giải được là :

Cả thảy đánh là 70 giải là :

1 giải lớn	2.000 đồng	
1 giải	1.000	—
5	500	—
5	100	—
20	50	—
40	25	—

Những số được sẽ yết thị và đã gửi báo.

Hạn trong một năm kể từ ngày mở số, nếu ai được mà không lấy thì tiền sẽ sung vào của Hội.

Số tiền chi tiêu về việc mở số này không được quá 2000 đồng.

Ngạch thừa phái. — M. Phạm-hữu-Thanh, thừa phái hạng tư tại huyện Ân-thi (Hưng-yên) nay đổi về tòng sự tại dinh quan án Hưng-yên thay M. Lương-ngọc-Ái, thừa phái hạng năm lại đi Ân-thi.

Xe đụng nhau. — Chiều hôm kia có hai xe chồng ông Tây ở Haiphong lên đi hai chiếc xe cao su ở đường hàng Cỏ, bị một cái xe nguya tải đồ đụng phải đổ cả hai cái xe ra. Hai người ngồi xe đều ngã đau lắm. Tên sen lích đành cái xe tải đồ ấy thấy vậy liền chạy trốn, nhưng bị cai li xe bắt được.

Sở cẩm đang tra xét lối tại đâu. Có một điều ai cũng nhận ra là những xe nguya tải đồ không rõ của công ti nào khi chạy không, không tải đồ thì cứ cho nguya phóng mau quá, nhiều khi đi ba bốn xe luôn nhau, làm cho các xe tay khó lòng mà tránh được.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Số tàu đỗ trong cảng. — Số tàu đỗ trong cảng ngày 23 Mai 1923, từ 16 giờ cả thảy có chín chiếc :

Tàu hỏa Mocuesse của nhà nước ;
— Deaumont và Vinh-on, tàu Pháp ;
— Affon, tàu Nga ; — Pao-min, tàu Trung-hoa ; — Seion-Mara, tàu Nhật ;
— New Mathilde, Lec-sang và New-Chwang, tàu Anh.

Một cái xác. — Sở tuần-cảnh canh phòng về mặt sông nước vừa mới vớt được một cái xác người đàn bà chừng độ 18, 20 tuổi lại cửa Cấm hồi sáu giờ rưỡi chiều ngày 22 Chưa rõ vì lẽ gì mà người này lại cuốt một cánh thầm thương như thế.

Một cái bi-kịch ở ngoài khơi. — Chiều ngày 21 trước, ở ngoài khơi gần Hòn-vẽ có cái thuyền lưới chở 23 người vừa đàn bà vừa trẻ con thuộc về hai làng Cát-bị và Cát-khê chẳng may vào cái bị chìm-lim ở giữa dòng sông Cấm mênh-mông. Khốn nạn cho 23 nhân-mạng vì chiếc thuyền con-nghiệt chìm mà đều chết lấy cả thì ngày hôm sau người ta đã vớt được 14 cái xác.

Ngày kỷ-niệm Pasteur tiên-sinh. — Ngày 22 hồi 10 giờ ở tòa Đốc-lý đã họp hội-đồng bàn về ngày kỷ niệm Pasteur tiên sinh do quan Đốc-lý Krautheimer làm chủ tọa. Hội-đồng đã định như sau này :

Hôm 27 Mai tại nhà hát tây, vào hồi 18 giờ, sẽ có cuộc diễn-thuyết về lịch-sử và khoa-học của Pasteur tiên-sinh do quan docteur Forest là phó Đốc-lý thứ hai diễn.

Cuộc đánh số 5 đến ngày 1er Novembre thì mở, và nếu vì có lẽ riêng gì thì có thể hoãn lại được.

Các giải được là :

Cả thảy đánh là 70 giải là :

1 giải lớn	2.000 đồng	
1 giải	1.000	—
5	500	—
5	100	—
20	50	—
40	25	—

Những số được sẽ yết thị và đã gửi báo.

Hạn trong một năm kể từ ngày mở số, nếu ai được mà không lấy thì tiền sẽ sung vào của Hội.

Số tiền chi tiêu về việc mở số này không được quá 2000 đồng.

Ngạch thừa phái. — M. Phạm-hữu-Thanh, thừa phái hạng tư tại huyện Ân-thi (Hưng-yên) nay đổi về tòng sự tại dinh quan án Hưng-yên thay M. Lương-ngọc-Ái, thừa phái hạng năm lại đi Ân-thi.

Xe đụng nhau. — Chiều hôm kia có hai xe chồng ông Tây ở Haiphong lên đi hai cái xe cao su ở đường hàng Cỏ, bị một cái xe nguya tải đồ đụng phải đổ cả hai cái xe ra. Hai người ngồi xe đều ngã đau lắm. Tên sen lích đành cái xe tải đồ ấy thấy vậy liền chạy trốn, nhưng bị cai li xe bắt được.

Sở cẩm đang tra xét lối tại đâu. Có một điều ai cũng nhận ra là những xe nguya tải đồ không rõ của công ti nào khi chạy không, không tải đồ thì cứ cho nguya phóng mau quá, nhiều khi đi ba bốn xe luôn nhau, làm cho các xe tay khó lòng mà tránh được.

Gỗ trôi sông. — Có ba phiến gỗ không biết của ai trôi ở sông Tam-bạc thì hiện đã có người lấy chèo ở Cảnh-sát ngoài bờ sông.

Đánh rơi. — M. Phùng-bá-Nghĩa, nhà ở số 38 phố Đầu-cầu đường ngày 20 trước đánh rơi vì tiền có 48 p. và các giấy má khác nữa.

Tên Ng-v-Mông, nhà ở đường Amiral Courbet cũng trình mất một cái bình thuế thân số 9861.

Bùi gia-đình. — Tối thứ ba 22 Mai đã khai diễn vở kịch « Bùi gia-đình » của M. Thúy sơn Vũ Lynh soạn mà chính ông lại đóng một vai chủ-động trong truyện.

Truyện Bùi gia-đình của M. Thúy-sơn có chiều người bảo rằng : lẽ ông truyện một bài đoản - thiên tiểu-thuyết đã có đăng ở tập tạp-chí kia, nay ông đem lội lại ý mà soạn thành kịch-bản. Điều đó tưởng cũng không quan hệ gì cho lắm, miễn người lột ý biết thâu thái hết tinh-thần rồi sửa đổi lại thành kịch-bản đem lên sân-khấu cho hoạt-động được như sự thực là khéo, là có giá-trị.

Nguyên truyện là « Một gia-đình nhà thầy thông Hai và một gia đình nhà cận lân Quý. Thầy thông Hai thương yêu vợ có một, đến nỗi vợ ngoại tình với người khác mà không biết, đã bao phen mách cũng chẳng nghe, em rượt bảo cũng không tin, thậm chí đến cha nói cũng vẫn còn cãi là vợ mình trinh-bạch, việc vợ chồng lấy nhau đã sinh con đẻ cái với nhau thì làm gì có chuyện như thế.

Đến gia-đình cận Ấm Quý lại khác hẳn, Mợ Ấm rất đỗi yêu chồng thương con, chồng vì chồng có bạc, rượu chè trai gái, hát sách mà ghen tuông, mà như ai chồng ăn chả vợ ăn nem, để đến nỗi gia-đình phải đổ nát. Song đức ông chồng rất tệ, từ ngày đại nết chơi bời, bỏ mẹ đuổi ra ở riêng vẫn chưa biết thân, vẫn tinh nào nết ấy, cho đến nỗi gia-tài khánh kiệt. Ấm Quý lại phải lòng ngay cô thông Hai, nên đêm ngày thường dẫn vật vợ. Cốn nhà đã sa sút, lại con bị bệnh nặng, trong nhà chỉ còn trông mong vào vài chục đồng bạc của mợ Ấm để đánh dụm được mà lấm Quý nỡ nhẫn tâm cuốm nổi, khiến cho mợ Ấm cực khổng để bèn quyên sinh.....

Thầy thông Hai vẫn tin vợ, nhưng một hôm chính mắt thấy trong thấy vợ ngồi xem hát với ấm Quý, mà máu ghen lên, định tuang thừa dịp bắt quả tang cả đôi rồi sẽ bỏ kiếp cho đỡ gian phu dâm phụ. Thầy bèn sắm sẵn một khẩu súng lục. Quả chiều hôm kia thầy bắt được vợ ở nhà ấm Quý thời đẹp cho vào nhưng thương thay vì thầy quá với thành lỗ việc và tiếc cho thầy sức yếu nên ấm Quý thừa cơ mưu lnôn viên đạn vô tinh đưa thầy về lục-quốc.....

Thầy thông Hai thì M. Thúy-sơn đóng, cử động không được tự nhiên, mà cách yêu vợ của ông lại khí quá, vì mỗi lần vợ đi chơi về, đã không dám ghen gần thì thôi, nhưng cũng phải nghiêm khắc trong lúc chuyện trò mới phải, chứ có đâu lại « chồng mới vợ ngồi » như khách lạ. Lại lúc bệnh vợ đối đáp với chồng khi lạc vô nhiều, vì như thế thì đạo chồng con xa khỏi vòng luân-lý nhiều quá. Nhưng được đoạn vào hồi vợ ở nhà ấm Quý là đáng khen, vì đó là bội một người chồng ghen đi hết vợ tại nhà tinh-nhân rồi có khi phách.

Mme Giệu đóng vai cô thông Hai đáng khen hơn cả suốt từ đầu đến cuối không sai lầm vấp vấp chỗ nào mà tả cảnh nào cũng rất tự nhiên. Thứ nhất chỗ cô thông đứng ở vườn hoa chờ cậu ấm thì Mme Giệu tả rõ ra một gái đa tình có một ; thứ đến chỗ cô thông đi chơi về được tin bỗ chồng lại nhà trách mắng thì bình-dung ngay về chỉ con dâu « vừa đánh trống vừa ăn cướp ». Nói tóm lại thì từ mất đi tiếng nói, khi cười lúc khóc, đều được cả. Hỏi ra thì Mme Giệu chính tòng đóng kịch bao giờ, thế mà lần này là lần đầu mà được tự nhiên bọ dạn như thế thực hiếm có, thực cũng có rải thiên tài riêng về lối lên kịch này vậy.

Vai cậu ấm Quý là tinh-nhân cô thông M. Hòa sắm cũng thần tình ! M. Hòa đóng vai này khéo cũng chẳng kém gì vai cô thông, nào lúc đi tán gái, nào lúc tán nhẳng vợ, đều khéo cả. Hình dung sẹo phá gia chi tử rất mỗn một, rõ ra tay ăn chơi lão-luyện và chơi hoa bẻ cành.....

Vai bố thầy thông Hai thì M. Thúy đóng, rõ ra một ông kỳ già vô phúc sinh phải thằng con bất hiếu. Lúc nhẳng con có về đoàn trang và nghiêm khắc, khéo !

Còn những thằng nhỏ, M. Tèm, vai thầy bói M. Phùng v. v... và cậu con M. Yêu mới é tuổi nầm vai con thầy thông Hai đều được cả, nhưng hãy nhất và nói nhàm nhất là vai thầy bói.

Nhưng thôi, những chỗ còn khuyết điểm để chẳng qua là một phần con, chứ cứ như toàn kịch mà xét thì các vai đóng được đến thế cũng đã là khá rồi. Vậy thì chớ nên thầy chê mà vội ngã lòng, vì trăm sự khởi đầu nan là thế.

Tiện đây cũng nên nói qua về việc chỉnh đốn buổi hát đó ra sao. Cách trang hoàng bầy cảnh có khó, song chỉ hiềm vì nỗi sân khấu hẹp bề, vì ở đây lại không phải là nơi diễn-trường, nên không được hoàn toàn. Song đến việc trật tự thì phải chê, vì chỗ ngồi đã chật hẹp mà người trông coi không được cẩn thận. nên lắm người đi xem phải phàn nàn.

Nghe đâu tiền báo về tết cả được non bốn chục đồng. Cứ như ông Thúy-sơn về Lynh thì mỗi tiền đó chưa biết chừng có giúp các cận học sinh trường Pháp-Việt để mở hội khánh-cước không, vì mới rồi có nấy ra một việc đó ky lắm nhau về chuyện diễn kịch.

HÀ-ĐÔNG

Vì giữ nước mà đánh nhau. — Hồi 10 giờ hôm kia, người làng Cáo-thinh kéo ra đánh người làng Nhật-tảo một trận rất khích liệt. Số là người làng Nhật-tảo ra khai cái cống thảo nước, người làng Nhật-tảo nhận là cống của làng mình, giữ không cho thảo. hai bên cãi cọ nhau, rồi dân làng Cáo-thinh kéo ra đánh. Làng Nhật-tảo có một người bị đánh đau quá gần chết, phải rước khắc không lên nhà thương Hà-đông. chưa biết tính mệnh thế nào, còn hai người nữa cũng bị thương nặng. Trưa hôm ấy quan phủ Hoài-đức đi thân hành về biên án, và bắt bị đích hai làng khai trình để xét xử.

ĐÁP-CẦU

Nhà thư-viện. — Các công việc họp kỳ hội-đồng lần thứ nhất 20 Mai vừa rồi, hiện đã đăng lên báo-chương để đồng nhân biết, nay lại xin đăng nốt bài diễn-văn của ông Tá-ngọc-Liên đọc hôm ấy để các ngài nhân lãm :

Thưa các ngài, Hôm nay là kỳ họp hội đồng lần thứ nhất để công nhận điều lệ và bàn tạm tòa trị-sự nhà thư viện thành phố ta. Được các ngài đến họp mặt đông đảo vui vẻ như thế này, thực là một cái quang cảnh tốt ra nhà thư viện sau này có thành đạt.

Vậy trước khi công-nhận điều lệ và bàn tòa trị-sự, tôi xin phép các ngài tha lỗi cho tôi được tỏ cùng các ngài cái ý kiến hẹp hòi thô thiển, mà cái ý kiến ấy, tôi sẵn muốn nói ra đây là cốt chỉ bàn riêng về cái vấn-đề của hội-viên chúng ta nên làm nào cũng về lòng công ích vì người công-tâm đem cái đây thân-ái liên-lạc mà buộc chặt lấy nhau.

Nhân hôm vừa rồi, tôi xem số báo Trung-bắc 1837 có bài nói về đồ-thư quán của người mà bên Ấn-Mỹ ra ngày 7 Mai 1923 không nên trích một đoạn ra đây cũng không phải là vô ích vậy, đoạn ấy đại khái nói như vầy : « Cái tinh-cảnh nước ta ngày nay, mọi đường mọi khó, người trong nước trí thực đã kém, tâm-địa lại tối, chỉ vì bợp lòng công ích, hợp bụng công-tâm, lại không có cái ngẫu đoán thế bác ái, thành thử những điều ích dân lợi nước không hẳn là không có, song những sự lợi giống giáp bởi không mấy khi được, đã cho có khi có cái phong trào nổi nhau nước nóng, lướt như gió to, song cái nhiệt-huyết trong nhân phát đồng bỗ rồi cũng thành người như nước lã, » Mấy lời thuật đó tôi đâu dám tự quyết cho là phải hay là không, song tôi thiển nghĩ rằng : nước Việt-Nam mình ngoại bốn nghìn năm có lẻ, vẫn nghiễm-nhiên là một nước có tiền chân rồng, xem lại lịch-sử lắm lúc

CHƯNG BẮC TẠN VĂN

CYCLISTES!

Voulez-vous une machine Robuste

cũng oanh oanh liệt liệt, mà hết thảy mấy triệu con người đều chịu cái tiếng rằng ấy cả hay sao ? Theo ý ngu tôi thường không dễ nỗi nào như vậy, vì trong một nước cũng có kẻ hay người dở, đối với đến cả toàn

PHỤ-LỤC

Ngày 6 tô. — Hồi ba giờ chiều hôm thứ ba 22 Mai vừa rồi trên con đường thiên-lý cách tỉnh lị những 5 cây lô-mét, có một chiếc ô-tô đi đến để phải

chuyên môn có một nghề đi mò ngọc, như thế thực là sành nghề từ nghiệp vậy.

Sáng ngày ấy, tìm được một xác con gái ở ngoài cồn. một xác đàn ông trong bãi, cũng lấy làm đem mó

CYCLISTES!

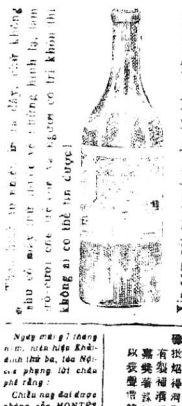
Voulez-vous une machine Robuste
Légère
Elégante
Garantie?

La bicyclette J. B. LOUVET, entierement soudée à l'autogène. Roulements rectifiés, vous offre tous ces avantages.

EN VENTE CHEZ:
ANSETT & Cie
Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG
NGUYỄN HỮU THANH & BỒ BÌNH ĐẠT
65, Bd Gambetta,
HANOI

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Xin xem tiếp và xoay lại, chớ lật sớm nhầm tờ (!!!)

Ngày mồng 9 tháng mười một năm hiện Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời chỉ phán rằng:

Chiếu ngự đài được phòng sẵn MONTÈS gửi lại, có chỉ nên một thứ rượu bổ để tăng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lạc phẩm thị gửi cho qui dưỡng-phòng chế-tạo để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

內閣芳錄

欽嘉有按獲
此禮製製超
聖善補神三
情慈滇府平
欽批經內五
此示試大月
筒御藥司
貴用厚七
藥原貴日
厚仙量肉
主允厚半
藏量藥國

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bên nầy.

Savon Cadum
Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm bằng nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cũng nhiều món độc khác làm cho nước da mất sự mịnh của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chốc lớ mà thử nó. Nếu nó chắc cũng làm chốc lưỡi nồng, thì savon đó làm nhiều mụn, chắc nó phải làm đầy nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mịnh, mà lại làm cho lỗ chơn lông được khoẻ khoắn.

Trong mình ta đều có lỗ theo chơn lông, nếu những lỗ ấy bị bụi-bặm bịch lại, thì nó mọc ra ụt, bần cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đồ nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoẻ khoắn và mịnh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm lịch kiếm, gì người ta dùng nó không bỏ chốc nào, mà lại làm lăng hai các savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

XIN XEM CHO KỸ

Thân nhiều ai cũng đã biết, trong báo thấy có đăng rất nhiều lời khen-thưởng, đến khi đi mua lại mua nhầm thứ khác, sau nhớ mua lấm ra không đúng thứ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình với qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi »

Nay kính,
Ed. Montès,
54, Rue Paul Bert, Hanoi

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xin cành không được cắt thậm, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho chảy cắt chi hay dựt giây điện như trong cơn dông ngày 10 mươi rồi, mà trong lúc ấy đều khi sửa lại đường điện, ngộ ai rủi ý dụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rắc-rối.

Vậy ông Chánh Giám đốc công-ty điện-khí xin có lời cảng bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xem ngay cây-cối khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giùm việc ấy cũng được

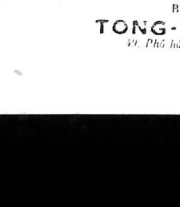
Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ sa-tanh, cachemire kim-ngân-đoàn đa Mông tự cung nhiều thứ vóc nhiều thứ tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp đi mua, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
SOIERIES NOUVEAUTÉS
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

2010

Các ông chủ-nhà, các ông thầu khoán và các ông buôn-bán!

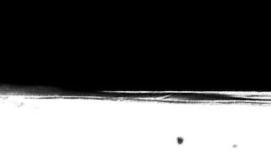

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », **Julien & Fortin**, số 8, đường Gia-Long, Hanoi.

2068

Kính nhất hợp thời

GỌNG VÀNG VÀNH ĐỒI-MỒI
Cả cước mỗi cái 3$50 và 2$50
Hộp bằng alluminium 0$70
BÁN TẠI:
TONG-YUNE-TAI
99, Phố hàng Ngang, Hanoi

2049

Nạn ô-tô. — Hồi ba giờ chiều hôm thứ ba 22 Mai vừa rồi trên con đường thiên-lý cách tỉnh lị những 5 cây lô-mét, có một chiếc ô-tô đi đến để phải ba người; một người đàn-bà bị thương nặng đã khiêng vào nhà thương Phủ-lý buộc thuốc. Hai người đàn ông một người xe đè ngang ngực, chết ngay lập tức, còn một người gẫy chân, chuyển xe lửa 3 giờ 40 để đưa về nhà thương Hanoi điều trị việc này chưa biết lối lại bên nào!

Bệnh sởi. — Mùa rầy nóng nực nhiều nhà, đã thấy có trẻ phát bệnh sởi. Trước khi sắp lên, trẻ thường bị sốt nặng, song chỉ độ mấy ngày là qua khỏi ngay, vậy những nhà có con trong thành-phố ta, nếu thấy trẻ phát bệnh sởi, tức là nó sắp lên sởi, đừng nên cho uống thuốc nhầm, nhỡ có ngày sau gia. Bệnh sởi là một bệnh hay lây, vậy nếu cho đứa trẻ mắc bệnh lấy vào nhà thương điều trị thì hơn, bằng ra xôi không tiện thì cũng nên trông nom cẩn thận nuôi nấng giữ gìn, kẻo nữa nhiễm người truyền nhiễm.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Vì ba con nghêu mà chết dưới. — Chiều hôm mồng một tháng tư tà, chỉ có một trận mưa dông, mà mười mấy người đi mò nghêu phải chịu thiệt thòi tánh mạng. Tai họa bỗi ấy bỗi đâu mà phòng giữ, thảm thương thay!

Số là ở ngoài cửa Hàn có một bãi cát bồi, gọi là Cồn-nồi, hễ khi nào nước triều rút, xuống thì trông thấy nó nổi lên. Tự trong bờ ra đến đó, không lấy chi làm xa, nhưng phải lội ngang qua một cái lạch sâu, người đi làm nghề vẫn lấy làm chủ ý lắm.

Bãi ấy sản xuất loài nghêu hến rất nhiều, lại có tiếng nghêu ngon, xưa nay con nhà nghề vẫn cho là một nơi ăn nhờ quanh năm ngày tháng.

Mà năm nay giống nghêu được mùa lắm không những là con nhà nghề thâu được bội lợi, mà các nhà người cực nhờ đó cũng đề kiếm ăn, cho đến con nhà khá thấy thế ham vui cũng đi theo, trước là xem chơi cho biết, sau là hốt được nắm mở đem về.

Bởi thế, mấy lâu nay, nghêu bán trào cho, mà ngoài bãi biển lũ lượt những người đi mò nghêu; nào xách đỏ, mang oi, kẻ cào người cạo, tự sáng đến tối, lúc nào trên bãi lấy chẳng thấy đông người, trông quang cảnh tưởng là vui vẻ.

Hôm thay chiều hôm ấy, một trận mưa to gió tớp, chuyển động ba dào, khiến cho bọn mò nghêu, bị mưa tạt sóng xao, đứng chẳng vững chân, thấy đông người, trông quang cảnh tưởng là vui vẻ.

Hôm thay chiều hôm ấy, một trận mưa to gió tớp, chuyển động ba dào, khiến cho bọn mò nghêu, bị mưa tạt sóng xao, đứng chẳng vững chân, không rõ lối; lại áo thay trời mưa dai qua, đứng giữa chỗ mông mênh mới mát, không biết là mấy giờ, những sợ và lo nỗi đêm hôm không biết làm thế nào mà về được. Nên chi ai nấy đều luống cuống đua nhau mà chạy ào ào kẻ nẻo lạch, người nước trôi, xi mãi ai còn, nào ai quản đến.

Khi trời tạnh, người ta lần lần rồi, thì ta thì lượt thuyền, vén rẻ vừa ran, kẻ tìm con, người tìm vợ, tiếng kêu khóc nghe nhao nhao.

Suốt cả đêm hôm ấy, cho đến cả ngày mồng hai, không biết bao nhiêu là người đi tìm kiếm, đâm mấy khe-sông cái quan thì trông đâm kia ôm bó chiếc, bưng vải, giấy, ương, vông, quanh quẩn trên mé Vũng-tàu-ng, khóc than rền rĩ, thực là một cái quang cảnh rất nên thảm mục thương tâm.

Số người chết, cứ như tin tức đồng ngày mồng hai thì nghe nói cả thảy là 12 người, trong số ấy thì lắng thợ-giặt một làng Phục-Đức một làng Liên-Trì tây một còn 9 mạng nữa thì về làng Liên-Trì đông. Có nhà bị chết mất 5 mạng, vốn xưa nay chỉ

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 395

Xét nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh tiểu.
Bệnh đàn bà đẻ, đau ruột.
Bệnh đàn bà.
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ chiều.
Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 8 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày giờ cho bệnh nhân đến chữa.

2080

PHÒNG-THĂM BỆNH

CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-thơ đệ nhứt đẳng Bắc-đẩu bội-tinh
Nguyên chuyên về người khan tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said Al-cập, Huế.
Người khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1 $ 00
Phòng thăm bệnh tại ĐƯƠNG GIA-LONG, 32.
GIÂY nói số 236

2083

祥和裕 YU-WO-TSEONG

Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 256

Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu và hàng bản-hoàn, không sợ ai mà không giữ kiểu mẫu đúng mực.

Hàng Tàu ta xưng xin Trung-thực làm ra, cho nên qui khách mua được giá rẻ rồi bền nữa, vì các thứ đó đều phải luộn lại rồi bán. Xin các qui khách mua của bản-hiệu, thật là trước tại gốc, sau tại ngọn. Vậy xin các khách ai muốn mua hàng tốt, giá rẻ.

Muốn buôn: Cứ thử hàng thật tốt thật trắng tơ có xin gửi mẫu lại, Thương xem giá rẻ rồi sẽ mua.

Nay kính cáo
2010 YU-WO-TSEONG

MỚI XUẤT BẢN SÁCH
LUẬN-NGỮ
Của ông cử Dương-bá-Trạc dịch

Giá mỗi quyển..... 0$30
Tiền cước mỗi quyển... 0.12

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là:

Monsieur Bùi-Xuân-Thành
63, Rue du Coton, Hanoi

TIỂU-THUYẾT
BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ
(Ích-sử tiểu-thuyết nước Pháp)
Soạn-giả: **Alexandre DUMAS**
Dịch-giả: **NGUYỄN-VĂN-VĨNH**

Mỗi tập (32 trang) 0$15 (tiền cước 0$08)
Toàn bộ (24 tập) 3.00 (tiền cước 0.35)

Ai mua xin gửi thư và mandat cho:
M. BÙI-XUÂN-THÀNH
Quản-lý nhà in Trung-Bắc-Tân-Văn
61-63, Rue du Coton, 61-63
HANOI

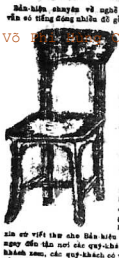
TRUNG BẮC TÂN VĂN

MỚI XONG
Kính gọng kền tròn, bù-dục
Giá bán 1$50 cả cước

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Do Võ Hoàng Thanh Thực hiện Project Thư Viện Cyclus Ký (67-74) Cung Hoàng Chiếu Đăng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

MỚI XONG

Bản-hiệu chuyên về nghề đóng đồ gỗ xưa nay, vẫn có tiếng đóng khéo, để gỗ thực kĩ, đồ thực tốt, các quý-khách muốn đóng theo kiểu nào, thứ gỗ gì, thì Bản-hiệu xin đóng theo thứ gỗ các quý khách số-cực, không dám làm sai, không dám nhờ thứ gỗ khác. Bản-hiệu đóng đủ các kiểu mẫu như là đồ bày trong nhà Salon, Buffet tủ, buồng ăn, buồng giấy, Cần được tiền kiểu, tấp chân quỳ lạy cả, tấp hộp, Ghế ngựa, Thợ-thợ-thợ.

Bản-hiệu mới in xong Catalogue, nhiều kiểu mới chế thêm các quý-khách ở xa gần muốn xem Catalogue đề mua đồ gỗ, xin cứ viết thư cho Bản-hiệu thì Bản-hiệu xin gửi ngay đến tận nơi các quý-khách ở đâu biểu các quý-khách xem, các quý-khách có viết thư xin định về cả timbre poste để dán vào Catalogue để gửi đi và có tiền lại gửi trả sau.

LƯU-BÁ-VI, Propriétaire
VĨNH-XƯƠNG
56, Rue Pellerin (rue là phố Lò-sũ), Hanoi
2081 Téléphone N° 218

Kính gọng kền tròn, bù-dục

Giá bán 1$ 50 cả cước

BÁN TẠI HIỆU :

LÝ-SENG-BAO

42, Phố Hàng Bồ, Hanoi.

2052

Dùng thuốc phải cần-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền** và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được võ-số lời chứng-chỉ là công-hiệu.

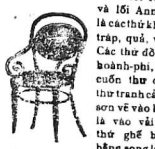
Giá bán **2$ 25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng

Hiệu Bào-chế **MONTES**, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

NAM-HƯNG-THÁNH

18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng: Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, tráp, quả, văn văn. Các thứ đồ nét nhỏ hoành-phi, câu đối, cuốn thư cùng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bành nốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn-thận sơn bền mùi trông rất nhẹ.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ : Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hạng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gởi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.

2057

Đ ó ai nhiều thuốc bệnh tình (lậu và giang-mai) ở đâu hay ? Ngài nào bị dù lâu hay mới, nên dùng thử thuốc của hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale ở Đáp-cầu, vì thuốc của bản hiệu hầu khắp các nơi đều biết tiếng, đã mau khỏi bệnh lại chẳng tốn tiền và không hại sinh-dục.

Giá mỗi lọ độ hơn một đồng cả cước.

2082

H ỏi các người mắc bệnh trĩ, nếu các ông đã dùng đủ các thứ thuốc mà bệnh không khỏi thì nên dùng thuốc hiệu **POMMADE ROYER**, đang có ở Paris bán tại hiệu Pharmacie DUPUY, 78, R. St Martin. Ở Hanoi bán tại hiệu Ed. CHASSAGNE.

PHAN-ĐỨC-THÀNH

HANOI — 2, Rue des Cantonnais 2 — HANOI

GRANDS ARRIVAGES :

Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes

GROS & DÉTAIL

MỚI ĐẾN : hà các thứ hàng Tàu, hàng Tây, hàng ngoại Bắc và các thứ nữ, văn vân. Lại có may quần áo tây và quần áo tây đủ các lối.

Bản-hiệu lại có bán nông điệp Vĩnh-Thịnh-Long chính hiệu nữa.

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu **GUIONEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá dời hiệu **CORONA** không ho bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong tì-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI :

GUIONEAUD Frères

HANOI — HAIPHONG

3053

LÒ RƯỢU HOMMEL

Vô-danh công-ty, vốn có 1.000.000 quan tiền tây

Tổng-cục số 110, Phố HÀNG TRỐNG HANOI

Rượu bia thượng hạng theo cách vệ-sinh

Có thùng ngâm nước đá sẵn
Đóng chai lớn
Đóng chai nhỏ

ĐẠI-BIỂU :
Ở tỉnh Haiphong là ông
Denis Frères
Ở tỉnh Tannan là ông
Rack-Guine-Seng

RƯỢU BIA HOMMEL

Hạng rất ngon và giá hạ hơn cả.

Ai muốn đặt hàng thì cứ gửi thơ đến Lò rượu Hommel, Vô-danh công-ty ở Hanoi, phố hàng Trống, số 110.

3055

興同梁

Kính trình các quý khách biết cho rằng bản-hiệu chúng tôi vốn chuyên chế và người làm đã lâu năm lắm, ai ngờ năm ấy ngoài làm ăn ngày càng tinh xảo hơn xưa lại chịu ơn các chư viên vàng, phẩm hoa tai, khuy-áo, dây đeo cổ, qua-tim, văn văn, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế các quí khách tiện dùng, nhà đẹp sắp ngày tết Cổ đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Bonkong sang và mới có sang sắc thứ mặt kim-cương, chân-châu, ngọc-thạch ngọc lựu, kim sa, bảo-phiến san-hô, mã-não, và một ngũ sắc viên nữa, đủ có các thứ và mới có sang nhiều kiểu rộng, kiểu nhẫn mới cũng ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí-khách quá bộ lại xem, đã mua hay không bản-hiệu lúc nào cũng có người đủ thứ tiếp các quí-khách, rất là tượng-thỉ.

LƯƠNG-THONG-HING
Bijoutier
61, Rue de la Soie 61, (Tonkin) HANOI

2084

華 PAO:VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

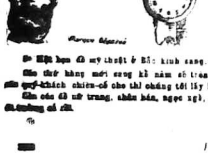
Chúng tôi kính trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang :

1° Một lọ đồ ngọt rất tốt như là quế cần chạm rồng, vòng, điếu bát thuốc lá, đèn, văn văn.

2° Hộp bọc chiếu kính đủ cả : cho nhà, mặt, mặt đeo một trắng, mặt vàng, mặt mài là cây, văn văn. Lại có sắt nhỏ kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, văn văn ; quí khách đến ta mà đeo những chiếc kính cày thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một hộp đồng-hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ treo tường, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chẩm cầm, văn văn.

4° Một hộp chiếu sự đến số, lọ sắt, bát số, hồ sơ để thấy-tiền hay là bảy cảnh cũng được và tờ bình văn văn

5° Một hộp đồ mỹ thuật ở Bắc kinh sang.

Kiểu thứ hàng mới sang kể năm rồi tháng này chúng tôi xin báo hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm

Kiểu cảo đã nữ trang, chân bản, ngọc ngà, vàng thì không kể, chỉ các quí-khách cứng đến thường cả chi.

cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ số nhà 28, Hanoi.

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra, Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nói chưa dứt lời thì bỗng nghe có tiếng tên bắn phó-mã *Triệu-cừu* lại gio thuyền bắt kíp lên xe. Phò-mã *Triệu-cừu* gắng sức, truyền quân-sĩ giương cung ra bắn. Bắn trong hồi lâu chẳng thấy tăm hơi chi cả, hình như các mũi tên chỉ xuyên vào các lá cây.

Lại một tiên nữa trông lên ! :

— Có ếch ở trong lầu !

Nói chưa dứt lời thì bỗng có một phát tên bắn trúng ngay vào tay phía tả của người ấy. Người ấy ngã liền xuống đất. Quân-sĩ đều kinh-hoảng.

Phò-mã *Triệu-cừu* giận lắm. Bỗng thấy tên đâu lại bắn đến như mưa, ai nấy đều có ý sợ. Phò-mã *Triệu-cừu* truyền cho quân-sĩ mau đao lên đề gạt mũi tên. Lại truyền lấy hỏa-sang ra bắn.

Bấy giờ bóng cây tối đen quân-sĩ cứ theo bóng mà bắn vào. Cây dẫu cao lớn, nhưng cành khẻ cũng nhiều, cho nên hỏa-sang bắn vào đâu thì liền chảy ngòn-ngụt.

Bỗng nghe trên ngọn cây có tiếng kêu to lên rằng :

— Ta bảo cho mà biết, ta mà nhảy xuống thì nhiều đứa bỏ đời !

Nói chưa dứt lời thì có một tướng ở trên cây nhảy xuống, mặt đen nhọ chảo, mắt trợn ốc nhồi, râu ria xồm xám, mình mặc áo giáp, hai tay cầm hai cái búa.

Viên tướng ấy gớm hình, phẩm-phẩm chực bổ vào đầu phò-mã *Triệu-cừu*. Quân-sĩ với-vàng xúm-xít lại giơ giáo lên đỡ, vòng trong vòng ngoài, vậy chật lấy viên tướng ấy.

Mọi người hãng-hái mà xông vào, viên tướng ấy cứ cười ha-hả mà bảo rằng :

— Lũ bọ bắc kia, bay mau rồi làm chi cho phiền. Ta không thèm giết bay, ta thì bỏ cho *Hoàng-phủ* công-tử một nhát búa.

Tướng-sĩ bèn *Hoàng-phủ* quát to lên mà mắng rằng :

— *Hoàng-phủ* phò-mã đây là đông đồi « Kim chi ngọc diệp », khi nào lại chịu giao-chiến với mày !

Nói xong, liền giơ đao đánh vào mặt viên tướng ấy. Viên tướng ấy lấy búa gạt đi, rồi lại xông vào đánh không hề khiếp sợ chút nào. Vừa đánh vừa cười, khanh-khách mà rằng :

— *Hoàng-phủ* công-tử nên phải là tay anh-hùng thì ra đánh với ta mấy hợp.

Viên tướng ấy nói chưa dứt lời thì bỗng có một phát tên trúng vào cánh tay tả. Viên tướng ấy vội vàng quay mình trở lại thì lại bị luôn một phát tên nữa trúng vào cánh tay bên hữu, rụng rời rơi cả hai búa xuống đất.

Tướng-sĩ xúm-xít mà bắt trói lại. Viên tướng ấy vẫn còn hăng-hái, lấy chân đá vung lên, miệng thì cứ mắng thậm tệ.

Phò-mã *Triệu-cừu* vui mừng, truyền cho tôi, rồi truyền bảo các tướng sĩ rằng :

— Các người cứ bắt sống, chớ không được giết, rồi hãy giải về đình trước, cạnh giữ tại đây, để tôi còn xét bới.

Khi giải tướng giải viên tướng giặc ấy về đình rồi thì phò-mã *Triệu-cừu* lại đi thẳng đến miếu *Quan-đế*, quả-nhiên thấy cửa miếu đóng chặt. Quân-sĩ phá toang cửa ra, người chẳng giữ miếu chẳng còn hồn vía nào nữa. *Bồ-man hưng-phục* cùng các tướng bèn giơ cũng luống-cuống không biết làm thế nào.

Lại nói chuyện *Bồ-man hưng-phục* khi tế thần ở núi *Thái-sơn* xong, xa-giá quay về, bỗng thấy thêm-tử phi mã lũ-lượt kéo đến báo tin kinh-thành thất-thủ

Bồ-man hưng-phục kinh ngạc mà hỏi rằng :

— Các người có biết duyên-cớ làm sao không ?

Thám-tử đều nói :

— Chúng tôi không được biết rõ, chỉ thấy nhân-dân trong thành kéo nhau chạy trốn, huyên truyền rằng thượng-hoàng đã về triều.

Bồ-man hưng-phục chẳng còn hồn-vía nào nữa, giẫm chân kêu trời mà rằng :

— Trời ơi ! Công-nghiệp của ta, mười phần đã được đến chín, ai ngờ một sớm hóa không ! Ngày nay ta đều có ba nghìn quân-mã, nhưng tài nào mà tiến vào kinh-thành cho được, gia quyến ta tính-mệnh còn gì ! Chỉ lụy thay con ta bấy lâu vẫn giữ binh-quyền, có sao bây giờ lại về tay người khác !

Bồ-man hưng-phục còn đang ngẫm-nghĩ thì bỗng nghe báo có quan trưởng-sử là *Vương-nhân* đến. *Bồ-man hưng phục* với-vàng gọi vào hỏi chuyện. *Vương-nhân* bước vào, liền khóc ôa lên.

Bồ-man hưng-phục vội-vàng hỏi :

— Sự-thể đến đuổi thế nào, nhà-ngươi nên nói cho ta biết.

Vương-nhân lại phủ-phục xuống đất mà cười sằng sặc. *Bồ-man hưng-phục* nổi giận mắng rằng :

— Ai trẻ con với nhà ngươi thế ! sự-thể trong kinh thành thế nào nhà-ngươi nói mau !

Vương-nhân nói :

— Xin đại-vương chớ nóng nảy ! tôi sẽ dỉ khóc là khóc về nỗi đại-vương không có con hiền, thành ra tâm-huyết trong mấy mươi năm trời cũng là uổng-phí. Mà số-dĩ cười là mừng về nỗi đại-vương đến không trở về kinh-thành được, cũng còn có thể chạy sang *Kim lăng* để nghĩ cách khôi-phục.

Nói xong, liền đem những công-việc của *An-quốc* trưởng-quân làm thuật rõ đầu đuôi cho *Bồ-man hưng-phục* nghe. *Bồ-man hưng-phục* nghe xong, ngồi ngẫn người ra, rồi ngã nhào xuống đất.

Quân-sĩ xúm lại gọi trong hồi lâu mới dần dần tỉnh dậy, rồi ôm hai hàng nước mắt xuống khóc mà than rằng :

— Thôi còn chi nữa mà mong, thật giết *Bồ-man hưng-phục* này ! Bấy lâu công-phi bao nhiêu tâm-huyết, chỉ những mong chiếm ngôi đại-bảo, để lưu cái nền phú-quí cho con cháu mai sau. Ai ngờ loài súc-sinh (trỏ *An-quốc*) kia lừa cha phản anh, đến nỗi mắc mưu không biết. Ngày nay cửa nhà ta tan-nát, mà binh-quyền đã mất thì loài súc-sinh kia cũng tinh-mệnh khôn toàn. Vợ chồng *Hoàng-phế thiên-hoa* thật tội phúc lụ thường ; con gái cầm quyền chính-trị trong bấy nhiêu năm trời, mà con trai thì người nào cũng đáng bậc anh-hùng tài giỏi. Bây giờ ta biết xử trí làm sao cho được quay về kinh-thành hay là chạy sang *Kim lăng* ? quan trưởng-sự vốn là người trí rộng mưu cao, xin hãy vì ta mà quyết định phương-kế.

Vương-nhân đáp rằng :

— Bây giờ cũng không còn phương-kế chi cho được ! chỉ biết rằng hãy tạm rút về *Kim-lăng*, rồi sẽ liệu cách thi-hành. Chứ quay về kinh thành thì cũng không thể nào về được. Xin đại-vương quyết-đoán, tức khắc ra lệnh đi ngay.

Bồ-man hưng-phục tức thời gọi các tướng đến mà giải-thuyết về việc phải rút quân sang *Kim-lăng*. *Bồ-man hưng-phục* lại ra nước mắt khóc mà bảo rằng :

— Các tướng nếu ai không muốn theo thì cũng tùy ý, kẻo chẳng mọ vợ con đều ở kinh-thành.

(Còn nữa)

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NAM THỨ MƯỜI MỘT — SỐ THỨ 1082 — MỖI SỐ 1 $ 02 — NGÀY THỨ SÁU 25 MAI 1928